

af de almindelige Regler for et vist særeget Næringsforhold, men det var ikke et Privilegium i den Forstand, hvori man taler om et Privilegium, som en Undtagelse fra Loven. Det troer jeg imidlertid, er det, som er tilstede, naar man i denne Sag har anstillet en Sammenligning med reelle Skatteprivilegier, som ere blevne afløste imod Erstatning, navnlig de saakaldte privilegerede ældre Landbrønderier, som vare tilstaaede den særlige Undtagelse fra Lovgivningen, at brænde enten uden Afgift eller imod en nedsat Afgift; jeg troer altsaa, at der i Udtrykket „privilegeret“ ikke ligger andet end i Udtrykket „Rettighed“ som bruges i Rescriptet af 1739. Denne Berettigelse var af et tredobbelt Indhold; den hjemlede først Ret til at drive Bageri i en Gaard. Denne Hjemmel berøres slet ikke ved Lovudkastet; det betager Vedkommende aldeles ikke denne Deel af Privilegiet, de kunne ogsaa efter Udløbet af de 10 Aar drive Bageri i denne Gaard, ganske ligesom de gjorde før. Derimod, naar man ophævede Afgiftsfriheden for Brændeviinsbrønderier paa Landet, da forhøiede man Erstatningen, naar Vedkommende tillige reent renoncerede paa denne Næringsdrift. Derhos gav den ommeldte Rettighed, som er begrundet i Rescriptet af 1739 og senere bleven kaldt et Privilegium, den gav ogsaa en vis Eneberettigelse, det vil sige, at der kun maatte være 49 andre Gaarde, som skulde have lige Rettighed med dem; men naar man mener, at denne Anskuelse er gaaet heelt igjennem Lovgivningen, og at den navnlig endnu gjør sig gjældende i Rescriptet af 1806, da maa jeg dog derved bemærke, at det netop i Forestillingen til Rescriptet af 1806 er udtrykkeligt udtalt, at der i 1739 ikke er blevet fastsat Andet, end at der i det mindste skulde være 50 Bagergaarde her i Byen, og at denne Deel af Rescriptet forøvrigt fornemmelig gaaer ud paa at afgjøre, om Bagerne paa Broerne skulde regnes med til disse 50, som i det mindste skulde være her i Byen efter den Anskuelse, Cancelliet havde i 1806. Forøvrigt lægger Cancelliet netop i 1806 en særdeles Vægt paa Rescriptet af 1761, og paa det, som deri er udtalt, at Bagerne snarere vare for faa end for mange, og at man burde være mere betænkt paa deres

Forøgelse end paa deres Formindskelse. Endelig troer jeg, at der vistnok i denne særlige Næringsberettigelse, som Magistraten i 1771 har kaldet „Privilegium“ for Bagergaardene, og som er begrundet i Rescriptet af 1739, at deri ligger, naar det forbindes med Bagerlaugets særegne Laugsbestemmelser, en Eneberettigelse til et Næringsbrug i et vist Omfang, men i denne Henseende er det klart, at de senere Bestemmelser have gjort en Mængde succesive Indskrænkninger i dette Privilegium, og det er overmaade tvivlsomt, om det ikke havde staaet til Magistraten her i Staden, at gjøre disse Indgreb, disse Forandringer end mere indgribende for Bagerne. Men, naar man seer Forholdene, navnlig fra det forrige Aarhundrede, da synes det temmelig tydeligt at fremgaae, at Bagerne altid have fundet en særdeles omhyggelig Varetægtelse af deres Interesser hos Byens Øvrighed, Noget, som i og for sig heller ikke var urimeligt, da det var paalagt dem at være forsynede med de nødvendige Kornforraad her i Byen, en Forpligtelse, som Magistraten skulde paasee, og hvorfor det er ganske rimeligt, at den var meget om over Bagernes Rettigheder, meget tilbøielig til at sjerne, saavidt det stod til den, hvad der kunde gjøre Indgreb i disse Rettigheder. Jeg troer, at det er en, om jeg saa maa sige, noget ny Anskuelse, som idetmindste ikke tidligere er traadt saa klart frem, men som jeg forøvrigt aldeles ikke vil bestride, den, som gjorde sig gjældende i den ærede 3die kjøbenhavnske Rigsdagsmands (Karsens), Foredrag; at den Protest, som her reiser sig, at det kommer fra Cierne af Bagergaarde, og at det ikke kommer fra Bagerlauget selv. Jeg vil aldeles ikke nægte, at, hvis der skulde reise sig et retligt Krav i Sagen, da maatte det være fra Cierne qua Ciere; jeg troer, at, hvis der skulde være Udgang til Søgmaal, da maatte det vel være fra disse Ciere som saadanne. Det kan nu vistnok ikke være Andet, end at et saadant Søgmaal da maatte fremmes af de enkelte Ciere, være sig i Forening eller ikke, men dog saaledes, at den Erstatning, der paastodes, den paastodes for enhver Enkelts Vedkommende, — ialtfald saavidt jeg kan forstaae — ifølge